

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 maja 2016 r.

Pozycja 364

POSTANOWIENIE z dnia 26 stycznia 2016 r. Sygn. akt Ts 134/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Wróbel,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Z.M. w sprawie zgodności:

art. 36 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, ze zm.) z art. 64 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 64 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 3 kwietnia 2015 r. Z.M. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność art. 36 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, ze zm.; dalej: u.p.z.p.) z art. 64 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 64 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji. W uzasadnieniu skargi skarżący sprecyzował, że wnosi o zbadanie konstytucyjności kwestionowanych przepisów w takim zakresie, w jakim normują „roszczenia przewidziane w razie przeznaczenia danej nieruchomości w planie miejscowym na cele publiczne”.

Artykuł 36 ust. 1 u.p.z.p. stanowi, że „[j]eżeli, w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą, korzystanie z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe bądź istotnie ograniczone, właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości może, z zastrzeżeniem ust. 2, żądać od gminy: 1) odszkodowania za poniesioną rzeczywistą szkodę albo 2) wykupienia nieruchomości lub jej części. Zgodnie zaś z art. 4 ust. 2 pkt 2 tej ustawy (skarżący mylnie wskazał ust. 1, który nie dzieli się na punkty) „[w] przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy dla innych inwestycji [niż inwestycje celu publicznego] ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy”.

Zdaniem skarżącego niekonstytucyjny jest przepis, który uzależnia wykupienie przez gminę nieruchomości nienadającej się do pełnego wykorzystania przez właściciela

(tj. w zakresie wszelkich uprawnień związanych z prawem własności) od tego, czy uchwalony plan zagospodarowania przestrzennego zmienia dotychczasowe przeznaczenie nieruchomości.

Skarga konstytucyjna została złożona w związku z następującą sprawą. Skarżący jest właścicielem działki o powierzchni 1092 m², położonej w R. W księdze wieczystej oraz w ewidencji gruntów i budynków nieruchomość tę opisano jako „łaki trwałe”. W dniu 30 stycznia 2007 r. Rada Miasta R. uchwaliła Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, w którym działkę tę przeznaczono pod publiczną zieleń urządzoną – parkową. Skarżący wystąpił do Gminy Miasto R. (dalej: gmina) o wykup wskazanej działki. Nie zgodził się z proponowanymi przez gminę cenami za 1 m² działki i złożył przeciwko gminie pozew, w którym domagał się nakazania gminie, by ta złożyła oświadczenie woli o nabyciu własności opisanej wyżej nieruchomości. W wyroku z kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w R. uwzględnił żądanie pozwu w całości.

Gmina wniosła od tego orzeczenia apelację, którą Sąd Apelacyjny w R. uwzględnił i w wyroku z listopada 2013 r. zmienił zaskarżony wyrok sądu pierwszej instancji w ten sposób, że oddalił powództwo skarżącego.

Skarżący wniósł od tego orzeczenia skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy w postanowieniu z grudnia 2014 r. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) z dniem 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.). Zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy w postępowaniu przed Trybunałem w zakresie dotyczącym wstępnego rozpoznania stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK z 1997 r. Rozpatrywana skarga konstytucyjna została wniesiona przed dniem wejścia w życie ustawy o TK z 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli zastosowanie mają przepisy ustawy o TK z 1997 r.

Przesłanki merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej zostały określone w art. 79 ust. 1 Konstytucji i doprecyzowane w przepisach ustawy o TK z 1997 r. Z przepisów tych wynika obowiązek wniesienia skargi w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Przyjęta w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wykładnia art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r. prowadzi do wniosku, że do wyczerpania drogi prawnej dochodzi w momencie uzyskania przez skarżącego prawomocnego orzeczenia w konsekwencji skorzystania przez niego z przysługujących mu zwyczajnych środków odwoławczych. Wniesienie nadzwyczajnych środków prawnych (np. kasacja w sprawach karnych, skarga o wznowienie postępowania, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego rozstrzygnięcia, wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji) wykracza poza zakres tego pojęcia, a więc nie ma wpływu na bieg terminu do złożenia skargi konstytucyjnej (zob. postanowienia TK z: 25 lipca 2006 r., Ts 143/06, OTK ZU nr 1/B/2007, poz. 55; 15 lutego 2007 r. i 16 maja 2007 r., Ts 144/06, OTK ZU nr 3/B/2007, poz. 129 i 130; 13 2007 r., Ts 162/06, OTK ZU nr 1/B/2008, poz. 15; 4 października 2007 r., Ts 47/07, OTK ZU nr 2/B/2008, poz. 67; 27 listopada 2007 r., Ts 107/07, OTK ZU nr 1/B/2008, poz. 39; 27 listopada 2007 r., Ts 284/06, OTK ZU nr 2/B/2008, poz. 60). Należy także wskazać, że nie jest wykluczone jednoczesne wniesienie skargi konstytucyjnej do Trybunału Konstytucyjnego i skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego.

Trybunał ustalił, że w rozpatrywanej sprawie ostatecznym orzeczeniem w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r. jest prawomocny wyrok

Sądu Apelacyjnego w R. z listopada 2013 r. i od daty jego doręczenia pełnomocnikowi skarżącego rozpoczął bieg trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej. Orzeczenie to doręczono pełnomocnikowi skarżącego 9 grudnia 2013 r., a więc termin do wniesienia skargi konstytucyjnej upłynął bezskutecznie 10 marca 2014 r. Z tego powodu Trybunał uznaje skargę konstytucyjną wniesioną 3 kwietnia 2015 r. za spóźnioną.

Okoliczność ta jest samoistną podstawą odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r.

Trybunał stwierdza ponadto, że wskazanie postanowienia Sądu Najwyższego z grudnia 2014 r. jako ostatecznego orzeczenia w sprawie uniemożliwiło skarżącemu spełnienie innej przesłanki określonej w art. 79 ust. 1 Konstytucji. Przepis ten pozwala bowiem na objęcie skargą konstytucyjną tylko tych przepisów ustawy lub innego aktu normatywnego, które były podstawą prawną ostatecznego orzeczenia o konstytucyjnych prawach podmiotowych, wydanego w indywidualnej sprawie skarżącego. Tymczasem w postanowieniu z grudnia 2014 r. Sąd Najwyższy nie orzekał o tych prawach skarżącego, o których ochronę skarżący wnosi (prawo do ochrony własności, prawo do równego traktowania, zasada proporcjonalności). Sąd Najwyższy ocenił jedynie, czy skarga kasacyjna spełnia przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, określone w art. 398⁹ § 1 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.).

Dwie wyżej wskazane przesłanki odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu zwalniają Trybunał od dalszego jej badania pod względem formalnym.

Wziąwszy powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.